

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ५ तह, बरिष्ठ सहायक प्रशासन खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
 द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination) पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण र संस्थागत ज्ञान	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न X १ अङ्क	२ घण्टा
				विषयगत	१० प्रश्न X ५ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१२ प्रश्न X ५ अङ्क ४ प्रश्न X १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

२. द्वितीय चरण : सीप परीक्षण (Interview) पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a,b,c,d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

पाठ्यक्रम लागु मिति :- २०७८।०५।१२

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ५ तह, बरिष्ठ सहायक प्रशासन खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
लागि पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण र संस्थागत ज्ञान

खण्ड (क) – सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण

(वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs) - ५० प्रश्न × १ अंक)

1. सामान्य ज्ञान (४०अङ्क)

1.1 भूगोल

(८ प्रश्न × १ अङ्क = ८ अङ्क)

1.1.1 सौर्यमण्डल र पृथ्वी सम्बन्धी सामान्य जानकारी

1.1.2 विश्वको भूगोल - महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, भूकम्प, ज्वालामूखी, नदी, हिमनदी, ताल, जलवायु

1.1.3 नेपालको भूगोल - भौगोलिक अवस्था, धरातलीय स्वरूप र प्राकृतिक सम्पदा (जलस्रोत, जीवजन्तु, वनस्पति, माटो, खनिज पदार्थ, पहाड)

1.2 इतिहास

(८ प्रश्न × १ अङ्क = ८ अङ्क)

1.2.1 विश्वको इतिहास - औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, रुसी क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथा भारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्राम: घटना, कारण र परिणामहरू

1.2.2 नेपालको प्राचीन इतिहास (किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल) को सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था

1.2.3 नेपालको आधुनिक इतिहास (नेपालको एकीकरण देखि हालसम्म); राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक, सांस्कृतिक र आर्थिक एवं राजनैतिक अवस्था

1.3 नेपालको सामाजिक, आर्थिक अवस्था र शासनपद्धति

(८ प्रश्न × १ अङ्क = ८ अङ्क)

1.3.1 नेपालको सामाजिक अवस्था, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत, सांस्कृतिक सम्पदा

1.3.2 आर्थिक परिसूचकहरू (आर्थिक वृद्धि, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रति व्यक्ति आय, विप्रेषण, वैदेशिक लगानी, वैदेशिक सहयोग)

1.3.3 नेपालमा शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, सञ्चार, खानेपानी, विद्युत तथा अन्य ऊर्जाका स्रोतहरूको अवस्था, विकास योजना र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी जानकारी

1.3.4 नेपालको शासनपद्धति र सरकार - संविधान, संघीय शासन प्रणाली र राजनीतिक व्यवस्था

1.4 विज्ञान, प्रविधि, जनस्वास्थ्य र वातावरण

(८ प्रश्न × १ अङ्क = ८ अङ्क)

1.4.1 मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञानका प्रमुख आविष्कार र नविनतम गतिविधिहरू

1.4.2 जैविक प्रविधि, सूचना तथा संचार प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा

1.4.3 क्रमविकास र वंशाणु, स्वास्थ्य, रोग, खाद्य, पोषण र सरसफाई सम्बन्धी जानकारी

1.4.4 पर्यावरण, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, वातावरण व्यवस्थापन, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोबास सम्बन्धी जानकारी

1.5 अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र समसामयिक गतिविधिहरू

(८ प्रश्न × १ अङ्क = ८ अङ्क)

1.5.1 नेपालका छिमेकी देशहरू तथा बेलायत, अमेरिका, जापान आदि संगको सम्बन्ध

1.5.2 संयुक्त राष्ट्र संघ अंग, विशिष्टिकृत संस्था र गतिविधिहरू

1.5.3 क्षेत्रीय संगठन (सार्क, आसियान, युरोपियन युनियन)

1.5.4 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू ।

2. सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Ability Test) (१० अङ्क)

2.1 Verbal Reasoning Test (5 marks)

Series, Analogy, Classification, Coding-Decoding, Matrix, Ranking Order Test, Direction & Distance Sense Test, Common Sense Test, Logical Reasoning

2.2 Non-verbal Reasoning Test (5 marks)

Series, Analogy, Classification, Matrix, Analytical Reasoning, Figure Formation and Analysis, Venn diagrams, Water Image, Mirror Image, Dice & Cube

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ५ तह, बरिष्ठ सहायक प्रशासन खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
लागि पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) - संस्थागत ज्ञान र समसामयिक विषय

(विषयगत प्रश्न - १० प्रश्न × ५ अंक)

3. हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेडको सामान्य जानकारी (२० अंक)
- 3.1 कम्पनीको परिचय, संगठनात्मक संरचना, कार्यक्षेत्र, विद्यमान अवस्था र चुनौती
 - 3.2 कम्पनीको प्रबन्धपत्र, नियमावली र कम्पनी सञ्चालनका नीतिगत आधारहरू
 - 3.3 कम्पनीको कर्मचारी विनियमावली, २०६८
 - 3.4 कम्पनीको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद विनियमावली, २०६८
 - 3.5 कम्पनीको ऋण तथा स्वपूँजी लगानी सम्बन्धी कार्याविधि, २०७८
4. नेपालमा ऊर्जा: (१५ अंक)
- 4.1 जलविद्युत उत्पादन, वितरण तथा व्यापारको अवस्था र सम्भावना
 - 4.2 जलविद्युत विकास तथा लगानीका संभावना र चुनौती
 - 4.3 जलविद्युत उत्पादनमा निजी क्षेत्रको भूमिका
 - 4.4 वैकल्पिक ऊर्जाको अवधारणा र सम्भावना
 - 4.5 जलविद्युत विकास नीति, २०५८
 - 4.6 जलश्रोत ऐन, २०४९ र जलश्रोत नियमावली, २०५०
 - 4.7 विद्युत ऐन, २०४९ र विद्युत नियमावली, २०५०
 - 4.8 नेपाल सरकारको आवधिक योजना र बजेट (जलस्रोतसँग सम्बन्धित भाग मात्र)
5. समसामयिक विषय (१५ अंक)
- 5.1 संघीयताको अवधारणा र संघीय शासन प्रणालीका विशेषताहरू
 - 5.2 कानूनको शासन, लोकतन्त्र, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता
 - 5.3 नागरिकका दायित्व र कर्तव्य, मानवीय मूल्य र मान्यताहरू
 - 5.4 सामाजिक सेवा -अर्थ, आवश्यकता, महत्व र क्रियाकलाप
 - 5.5 सामाजिक विकृति विसंगति र नियन्त्रणका उपायहरू
 - 5.6 नेपालमा श्रमशक्ति, रोजगारी र उद्यमशीलताको अवस्था
 - 5.7 मितव्ययी र स्वस्थ जीवनशैली- अर्थ, उद्देश्य र उपायहरू
 - 5.8 सामाजिक द्वन्दका कारण, असर र द्वन्द व्यवस्थापनका उपायहरू
 - 5.9 जनसंख्या वृद्धि तथा बसाई सराईको अवस्था र प्रभाव
 - 5.10 अव्यवस्थित सहरीकरण, वातावरणीय विनाश यसको प्रभाव र असर
 - 5.11 सूचना तथा संचार प्रविधि प्रयोगको वर्तमान अवस्था र प्रभाव

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ५ तह, बरिष्ठ सहायक प्रशासन खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
लागि पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र - सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) – ४० अङ्क (४ प्रश्न × ५अंक, २ प्रश्न × १०अंक)

1. **कार्यालय व्यवस्थापन (२० अंक)**
 - 1.1 कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
 - 1.2 अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
 - 1.3 दर्ता, चलानी र पत्र व्यवहार सम्बन्धी सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक जानकारी
 - 1.4 फाइलिङ (Filing): परिचय, आवश्यकता, विधि एवं तरिकाहरू
 - 1.5 बैठक व्यवस्थापन तथा निर्णय अभिलेख तथा कार्यान्वयन
 - 1.6 जिन्सी सेस्ताको परिचय, किसिम, उद्देश्य र महत्व तथा जिन्सी व्यवस्थापन
 - 1.7 कार्यालयमा संचारको महत्व, प्रकार, माध्यम तथा अवरोध
 - 1.8 कार्यालयमा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको आवश्यकता र महत्व
 - 1.9 कार्यालयमा जनसम्पर्क व्यवस्थापन तथा गुनासो व्यवस्थापनका विधिहरू
2. **सार्वजनिक व्यवस्थापन (२० अंक)**
 - 2.1 सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र
 - 2.2 व्यवस्थापनको अवधारणा र आधारभूत सिद्धान्तहरू
 - 2.3 व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू - निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
 - 2.4 संगठनको अवधारणा र गठनका आधारहरू
 - 2.5 संगठनमा द्वन्द्व, कारण एवं प्रकृति, सकारात्मक एवं नकारात्मक द्वन्द्व
 - 2.6 तनाव व्यवस्थापन (प्रकृति, कारण र श्रोत)
 - 2.7 कार्य विवरण, कार्य विश्लेषण, कार्य मूल्यांकन सम्बन्धी अवधारणा
 - 2.8 नागरिक वडापत्र/सार्वजनिक वडापत्र (Public Charter) : अवधारणा, उद्देश्य र महत्व
 - 2.9 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ र महत्व तथा सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिकाहरू
 - 2.10 सार्वजनिक व्यवस्थापनमा नैतिकता, उत्तरदायित्व, जवाफदेहिता, गोपनीयता एवं आचार संहिता
 - 2.11 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ परिच्छेद २,४,५
 - 2.12 सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को परिच्छेद २,४,५
 - 2.13 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को भाग २ कसुर र सजाय
 - 2.14 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३

खण्ड (ख) – ४० अङ्क (४ प्रश्न × ५अंक, २ प्रश्न × १०अंक)

3. **बैंकिङ्ग (१० अंक)**
 - 3.1 बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको कार्यहरू
 - 3.2 आर्थिक विकासमा बैंकिङ्ग क्षेत्रको भूमिका
 - 3.3 नेपाल राष्ट्र बैंकको उद्देश्य र कार्यहरू
 - 3.4 मुद्रा बजार र पूँजी बजारको अवधारणा
4. **लेखा र लेखा परीक्षण (२० अंक)**
 - 4.1 लेखा प्रणाली - परिचय, उद्देश्य र विशेषताहरू
 - 4.2 लेखा प्रणालीको सिद्धान्त
 - 4.3 खाता सूची (Charts of accounts) सम्बन्धी जानकारी
 - 4.4 लेखामान (Accounting Standards)

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ५ तह, बरिष्ठ सहायक प्रशासन खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
लागि पाठ्यक्रम

- 4.5 दोहोरो लेखा प्रणालीका विशेषता
 - 4.6 बैंक नगदी किताब तथा गोश्वारा भौचर
 - 4.7 वासलात र नाफा नोक्सान हिसाब
 - 4.8 हिसाब मिलान विवरण (Reconciliation Statement)
 - 4.9 सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance)
 - 4.10 वित्तीय अनुपात (Financial Ratio)
 - 4.11 आन्तरिक लेखा परीक्षण विधि र यसको महत्व तथा समस्याहरु
 - 4.12 आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण र यसको महत्व
5. वित्तीय तथा मौद्रिक नीतिको सामान्य जानकारी (१० अंक)
- 5.1 मौद्रिक तथा वित्तीय नीतिको अवधारणा
 - 5.2 सार्वजनिक ऋणको अवधारणा
 - 5.3 बजेटको परिभाषा तथा किसिम
 - 5.4 नेपालमा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रिया

खण्ड (ग) — २० अङ्क (४ प्रश्न × ५ अंक)

6. व्यवहारिक गणित (Applied Mathematics)
- 6.1 ऐकिक नियम (Unitary Method)
 - 6.2 प्रतिशत र भिन्न (Percentage and Fraction)
 - 6.3 नाफा र नोक्सान (Profit and Loss)
 - 6.4 अनुपात र समानुपात (Ratio and Proportion)
 - 6.5 औसत (Average)
 - 6.6 साधारण तथा चक्रिय व्याज ब्याज (Simple & Compound Interest)
 - 6.7 कर र कमिसन (Tax and Commission)
 - 6.8 छुट र र ह्रासकट्टी (Discount and Depreciation)
